

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 26/2022-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času Ústav na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Tdo 51/2021 z 28. júla 2021, rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 4 Tk 2/2019 z 30. januára 2020, uzneseniu vyšetrovateľa odboru Kriminálnej polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Nitre ČVS: KRP-40/1-VYS-NR-2018 o vznesení obvinenia a uzneseniu Krajskej prokuratúry v Nitre č. k. Kv 40/18/4400-32 z 21. mája 2019 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 20. októbra 2021 a doplnenou 17. decembra 2021 namieta porušenie svojich práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj porušenia čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a čl. 154c ústavy a porušenia svojich práv podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) a čl. 8 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“), uznesením vyšetrovateľa odboru Kriminálnej polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Nitre (ďalej len „vyšetrovateľ“) a uznesením Krajskej prokuratúry v Nitre (ďalej len „krajská prokuratúra“) označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje zrušiť napadnuté uznesenia vyšetrovateľa a prokuratúry a prikázať okresnému súdu vo veci znova konať a rozhodnúť.

2. Sťažovateľ zároveň požiadal o ustanovenie advokáta z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol napadnutým rozsudkom okresného súdu uznaný za vinného zo spáchania pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 3 písm. c) Trestného zákona, v bode 3 rozsudku spáchaného v štádiu prípravy, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere ôsmich rokov, a bol mu uložený aj trest prepadnutia majetku. Okresný súd uložil sťažovateľovi ochranný dohľad v trvaní jedného roka. Rozsudok neobsahuje odôvodnenie, pretože po jeho vyhlásení sa sťažovateľ aj prokurátor vzdali odvolania.

4. Proti rozsudku podal sťažovateľ dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol. V odôvodnení uviedol, že proti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý bol vydaný po tom, ako obvinený urobil vyhlásenie o vine, je dovolanie síce prípustné, ale môže ho podať len minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“), a to na podnet príslušného subjektu v zmysle § 369 ods. 1 Trestného poriadku. S ohľadom na uvedené najvyšší súd nepovažoval sťažovateľa za osobu oprávnenú na podanie dovolania, keďže v danom prípade nešlo o rozhodnutie súdu druhého stupňa a sťažovateľ ani nevyužil právo na podanie odvolania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu argumentuje, že:

a) je potrebné vyvrátiť záver najvyššieho súdu, na základe ktorého mu formalisticky odmietol poskytnúť spravodlivosť, že pokiaľ sa obvinený vzdal svojho práva, nie je možné účinne sa dovolávať spravodlivosti. Sťažovateľ uvádza, že čl. 46 ods. 1 ústavy je základným právom, a preto sa ho nemožno účinne vzdať;

b) na sťažovateľom nastolené otázky najvyšší súd vo svojom rozhodnutí vôbec nereagoval;

c) najvyšší súd použil výklad, ktorý bol v pochybnostiach v prospech štátnej moci.

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti proti napadnutým uzneseniam vyšetrovateľa a krajskej prokuratúry a proti napadnutému rozsudku okresného súdu argumentuje, že:

a) okresný súd vychádzal z nezákonných dôkazov a vynúteného priznania;

b) v danom konaní bola príkazom okresného súdu osoba [REDAKOVANÉ] požitá ako agent, pričom ho iniciatívne navádzala na spáchanie trestného činu, v tejto súvislosti poukazuje na porušenie § 117 ods. 2 Trestného poriadku a označuje konanie agenta za nezákonné. Podľa sťažovateľa uplatnil agent takú mieru vplyvu, že skutok vznikol na základe činnosti orgánov činných v trestnom konaní prezentovaných konaním agenta, čo možno považovať za policajnú provokáciu;

c) na agenta sa nemôžu vzťahovať ustanovenia zákona o Policajnom zbore, keďže bol policajtom iného štátu;

d) tým, že agent žiadal konkrétny tovar a v konkrétnom množstve modifikoval nielen to, o ktorý trestný čin pôjde, ale aj jeho samotnú kvalifikáciu, čo považuje za neprípustné;

e) navyše, príkaz na použitie agenta nebol súčasťou trestného spisu vo veci;

f) spochybňuje, v čom mala spočívať príprava na zločin v treťom čiastkovom úkone;

g) vo väzbe bol na sťažovateľa vyvíjaný psychický nátlak, aby sa priznal a urobil vyhlásenie;

- h) ďalší okruh námietok sa týka nezákonného odpočúvania a skutočnosti, že polícia nezabezpečila kompletný výpis prichádzajúcich hovorov, aby mali strany možnosť kontradiktórne reagovať, príkaz na odpočúvanie sťažovateľa nebol založený do spisu;
- i) sťažovateľ podal v súvislosti s označeným postupom orgánov činných v trestnom konaní trestné oznámenie, Úrad inšpekčnej služby však sťažovateľovi neposkytuje informácie o postupe v tejto veci.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. Namietané porušenie označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením vyšetrovateľa a krajskej prokuratúry

7. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorého zmysel a účel spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 137/2019, II. ÚS 124/2021).

8. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že trestné konanie je od svojho začiatku až po jeho koniec proces, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ak tieto pochybenia neboli odstránené v priebehu samotného trestného konania. Pokiaľ by ústavný súd na túto skutočnosť neprihliadal, poprel by účel a zmysel opravných prostriedkov v trestnom konaní, ktorým je okrem iného aj náprava pochybení vo veci konajúcich orgánov verejnej moci (m. m. II. ÚS 124/2020).

9. Aplikujúc už uvedené východiská na časť argumentácie sťažovateľa, ktorá sa týkala napadnutých rozhodnutí Krajského riaditeľstva v Nitre a Krajskej prokuratúry v Nitre, platná právna úprava trestného konania teda sťažovateľovi umožňovala aj v nasledujúcich štádiách trestného konania v rámci uplatnenia práva na obhajobu domáhať sa právne účinným spôsobom ochrany svojich označených práv. Vychádzajúc zo všetkých uvedených čiastkových záverov, ústavný súd vyhodnotil, že za už popísaných okolností prejednávanej veci nemá právomoc na jej prerokovanie, a preto ju v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietol. Ústavný súd v tejto súvislosti upozorňuje, že do úvahy by prichádzalo aj odmietnutie tejto časti ústavnej sťažnosti z dôvodu, že táto bola podaná proti už označeným porušovateľom celkom zjavne oneskorene (§ 124 zákona o ústavnom súde).

III.2. Namietané porušenie označených práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom okresného súdu

10. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh ústavný súd zistil, že okresný súd v konaní sp. zn. 4Tk/2/2019 rozhodol 30. januára 2020 rozsudkom o vine a treste sťažovateľa zo spáchania pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 3 písm. c) Trestného zákona, v bode 3 rozsudku spáchaného v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona, a to na skutkovom základe uvedenom vo výrokovej časti tohto rozsudku, za čo mu uložil nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 8 rokov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, trest prepadnutia majetku a ochranný dohľad v trvaní jedného roka.

11. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že rozsudok neobsahuje odôvodnenie, pretože po jeho vyhlásení sa obžalovaný a prokurátor vzdali odvolania.

12. Jednou z rovín už spomínaného princípu subsidiarity v konaní pred ústavným súdom je skutočnosť, aby mohol prebrať skutkové a právne závery všeobecných súdov a tie vyhodnotiť v teste ústavnosti. Základ pre rozhodovanie ústavného súdu je urobený už predchádzajúcou rozhodovacou činnosťou orgánu verejnej moci (pozri *Vernarský, M. Ústavná sťažnosť a opravné prostriedky v civilnom procese. Justičná revue, roč. 68, č. 3/2016, s. 248*; platí rovnako aj v rámci trestného konania, pozn.). Princíp subsidiarity zasahuje aj do argumentačnej (vecnej) časti ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ je povinný podľa judikatúry ústavného súdu uplatniť v konaniach predchádzajúcich ústavnej sťažnosti rovnakú argumentáciu, ako uplatňuje v návrhu na konanie o ústavnej sťažnosti (pozri *Lalík, M., Lalík, T. Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky, Komentár. Bratislava : Wolters Kluwer SR, 2019, s. 389*). Uvedené je zároveň aj vyjadrením zásady sebaobmedzenia a minimalizácie zásahov ústavného súdu do činnosti všeobecných súdov. Ústavný súd má kompetenciu zasiahnuť, len keď všeobecné súdy v rámci konania poskytnutému sťažovateľovi zlyhajú.

13. Z obsahu rozhodnutí všeobecných súdov je možné súčasne zistiť, že zo zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 12. decembra 2019 (č. 1. 615 až 618 spisu) vyplýva, že sťažovateľ za prítomnosti svojej obhajkyne [REDAKOVANÉ] a po poučení predsedníčkou senátu podľa § 257 ods. 2, 5 a 8 Trestného poriadku urobil vyhlásenie o tom, že je vinný zo spáchania všetkých troch skutkov opísaných v obžalobe (č. I. 616 spisu), v nadväznosti na čo okresný súd, postupujúc podľa § 257 ods. 4 Trestného poriadku, po kladnom zodpovedaní otázok uvedených v § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Trestného poriadku a po zistení stanoviska prokurátora v súlade s § 257 ods. 5 Trestného poriadku procesne bezchybným postupom podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku prijal vyhlásenie obvineného a zároveň podľa § 257 ods. 8 Trestného poriadku vyhlásil, že dokazovanie týkajúce sa viny obvineného na hlavnom pojednávaní vykonané nebude a budú vykonané iba dôkazy súvisiace s výrokom o treste (č. 1. 617 spisu). Súčasne obsah zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 30. januára 2020 (č. 1. 436 až 441 spisu) dosvedčuje skutočnosť, že po vyhlásení rozsudku sa sťažovateľ po poučení vzdal práva na podanie odvolania, pričom

v prípade, že by zaňho podali odvolanie iné oprávnené osoby, s týmto by nesúhlasil (č. 1. 441 spisu).

14. Ak preto sťažovateľ v ústavnej sťažnosti prednáša vo vzťahu k napadnutému rozsudku okresného súdu námietky týkajúce sa spôsobu a zákonnosti vykonávania dôkazov v trestnom konaní, tieto skutočnosti mal a mohol uplatniť v konaní pred okresným súdom, čo však neurobil. Z uvedeného dôvodu bolo namieste ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietnuť v zmysle § 132 ods. 2 v spojení s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

15. Z ústavnej sťažnosti ani z predložených príloh súčasne nevyplýva sťažovateľom prednesený záver, že by bol na hlavnom pojednávaní donútený k priznaniu svojej viny. Sťažovateľ v tejto súvislosti neuviedol počas hlavného pojednávania žiadnu námietku, ktorá by mohla vyvolať pochybnosti o dobrovoľnosti ním učeného vyhlásenia, a rovnako tak nebolo urobené ani zo strany obhajkyne, ktorá bola na hlavnom pojednávaní osobne prítomná. Rovnako tak o dobrovoľnosti priznania sťažovateľa nemal pochybnosti ani samotný súd, ktorý po vyjadrení prítomného prokurátora vyhlásenie sťažovateľa prijal. Preto ústavný súd v tejto časti odmietol ústavnú sťažnosť v zmysle § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.3. Namietané porušenie označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu

16. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva vtom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

17. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, rovnako ako práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je pritom vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (obdobne pozri aj judikatúru ESLP Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A. č. 303A. s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A. č. 303B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým

a s právnym názorom účastníka (strany) konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka (strany) primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

18. O prípad porušenia ústavou garantovaného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny), resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím alebo postupom všeobecného súdu pritom môže ísť okrem iného vtedy, ak by tento súd fakticky odňal komukoľvek možnosť domáhať sa alebo brániť svoje právo na všeobecnom súde (II. ÚS 8/01), alebo by rozhodol arbitrárne, bez náležitého odôvodnenia svojho rozhodnutia (I. ÚS 241/07), prípadne, pokiaľ by sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05), teda ak súdom zvolený výklad neprípustne postihuje niektoré zo základných práv sťažovateľa, prípadne opomína možný výklad iný, ústavne konformný alebo je výrazom zjavného a neodôvodneného vybočenia zo štandardov výkladu, ktorý je v súdnej praxi rešpektovaný, resp. je v rozpore so všeobecne uznávanými zásadami spravodlivosti.

19. Vo všeobecnom poňatí posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

20. Pokiaľ ide o napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu, tento v odôvodnení opísal dovtedajší priebeh trestného konania a jeho závery, zhrnul podstatu dovolacej argumentácie sťažovateľa a stručne opísal stanovisko príslušného prokurátora k dovolaniu a jeho doplneniam.

21. Najvyšší súd pripomenul, že sťažovateľ na hlavnom pojednávaní konanom 12. decembra 2019 po poučení predsedníčkou senátu za prítomnosti obhajkyne vyhlásil, že je vinný zo všetkých troch skutkov, ktoré boli uvedené v obžalobe, pričom súd toto jeho vyhlásenie v zhode s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku prijal. Zároveň najvyšší súd poukázal na skutočnosť, že zo zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 30. januára 2020 vyplýva, že sťažovateľ sa po vyhlásení rozsudku vzdal práva na podanie odvolania a súčasne nesúhlasil, aby iné oprávnené osoby prípadne podali odvolanie v jeho prospech.

22. Následne dovolací súd v napadnutom uznesení odcitoval príslušné ustanovenia Trestného poriadku a rozhodnutí súdov, ktoré sa týkajú dovolacieho konania so zameraním na výklad tých častí Trestného poriadku, ktoré sa viažu k podmienkam sťažovateľovej veci, pričom v závere vysvetlil, že sťažovateľ nevyužil právo podať odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa, ale tohto oprávneného prostriedku sa výslovne vzdal, čím mal podľa najvyššieho súdu deklarovat spokojnosť so všetkými jeho výrokmi. Pokiaľ obvinený rezignoval na možnosť podať opravný prostriedok, potom sa sám zbavil ďalších práv, ktoré mu prináležia podľa Trestného poriadku a v ďalšom konaní sa tak nemôže procesne účinným spôsobom domáhať ochrany svojich práv. Nápravu možno dosiahnuť podľa výkladu najvyššieho súdu len prostredníctvom dovolania ministra spravodlivosti podaného na podnet niektorej z oprávnených osôb.

23. Podľa názoru ústavného súdu je napadnuté rozhodnutie ústavne akceptovateľné, keďže vo svojom odôvodnení dáva adekvátnu odpoveď na všetky pre rozhodnutie o dovolaní sťažovateľa relevantné tak skutkové, ako aj právne otázky, a to bez toho, aby poprel znenie, zmysel alebo účel príslušných zákonných ustanovení Trestného poriadku vzťahujúcich sa na danú vec.

24. Citovanou právnou úpravou zakotvenou v procesnoprávnom predpise, ktorým sa konanie riadilo a priblížením vzťahov medzi jednotlivými ustanoveniami Trestného poriadku týkajúcimi sa dovolania najvyšší súd ozrejmil, prečo sa nemohol dovolaním sťažovateľa meritórne zaoberať a preskúmať v ňom uvádzané námietky.

25. Napriek tomu, že úlohou ústavného súdu v konaniach o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je dotvárať ani dopĺňať odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov, v danej veci považoval ústavný súd za potrebné priblížiť sťažovateľovi závery napadnutého rozhodnutia, využívajúc pri tom stabilnú judikatúru najvyššieho súdu v oblasti týkajúcej sa dotknutej problematiky.

26. Najvyšší súd v tejto súvislosti judikuje (pozri napr. č. k. 6Tdo/3/2016 zo 14. apríla 2016 publikované v Zbierke pod č. 12/2017, č. k. 4Tdo 72/2019 z 23. februára 2021, č. k. 4Tdo/73/2019 z 23. februára 2021, č. k. 4Tdo/22/2021 zo 17. júna 2021, č. k. 4Tdo/39/2020 z 27. apríla 2021, č. k. 5Tdo/82/2020 z 18. februára 2021, č. k. 1Tdo/2/2021 zo 17. marca 2021), že z § 257 ods. 5 Trestného poriadku [podľa ktorého „Ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe alebo urobil vyhlásenie podľa odseku 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) a zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c).“] vyplýva, že proti rozsudku súdu prvého stupňa po prijatí vyhlásenia obvineného, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, možno (čo do výroku o vine) podať dovolanie iba z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Avšak v § 257 ods. 5 Trestného poriadku nie je špecifikovaný konkrétny subjekt, ktorému toto právo prislúcha, preto ho treba vykladať v spojení s § 369 ods. 1 a 2 Trestného poriadku, z ktorého vyplýva, že oprávnený na podanie dovolania v tomto prípade je len minister spravodlivosti (na podnet obvineného alebo na podnet inej osoby), a to z dôvodu, že ide o rozhodnutie súdu prvého stupňa. Rozhodnutie súdu prvého stupňa po prijatí vyhlásenia o vine je totiž, čo sa týka výroku o vine, vychádzajúc z § 257 ods. 5 Trestného poriadku, odvolaním obvineného nenapadnuteľné, obvinený nie je podľa § 307 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku oprávnený podať odvolanie proti takémuto rozhodnutiu. Na podanie dovolania je obvinený podľa § 369 ods. 2 Trestného poriadku oprávnenou osobou len za predpokladu, že ide o právoplatné rozhodnutie súdu druhého stupňa, a vychádzajúc z § 372 ods. 1 Trestného poriadku, len za splnenia podmienky, že súd druhého stupňa meritórne rozhodol (vecou sa meritórne zaoberal) o odvolaní podanom obvineným ako oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné.

27. Ústavnú konformnosť uvedenej interpretácie dotknutých ustanovení Trestného poriadku ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti aproboval (pozri, IV. ÚS 71/2021, IV. ÚS 227/2021, II. ÚS 381/2019, III. ÚS 182/2018, obdobne I. ÚS 159/2018, I. ÚS 253/2018).

28. Závery o nemožnosti podania odvolania obvineným [po postupe podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku] proti prvostupňovému však neplatia pre výroky súdu prvého stupňa netýkajúce sa rozhodnutia o vine, t. j. napr. pre výrok o treste a pod. (k tomu pozri nálezy ústavného súdu III. ÚS 347/2018 a II. ÚS 143/2020). V takom prípade je obvinený po splnení ďalších zákonných podmienok oprávnený na podanie dovolania [a to nielen z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku].

29. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

30. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že v preskúmvanej veci nezistil žiadnu možnosť porušenia označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu, preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

31. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

32. V súvislosti so žiadosťou sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, vychádzajúc z už uvedených skutočností, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, keďže z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom je zrejmé, že v danom prípade ide o zrejmé bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 631/2017). Z týchto dôvodov návrhu sťažovateľa na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom nevyhovel (bod 2 výroku).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2022

Miloš Maďar
predseda senátu